

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Praze jako soud odvolací **rozhodl** v senátě složeném z předsedy JUDr. Michala Krenka, Ph.D., a soudců JUDr. Moniky Vackové a JUDr. PhDr. Filipa Havrdy v právní věci

žalobce: **Statutární město Plzeň**, IČ: 00075370
sídlem náměstí Republiky 1/1, 301 00 Plzeň
zastoupený advokátem Mgr. Filipem Maříkem
sídlem Mikulášská 455/9, 326 00 Plzeň

proti
žalovanému: **OBERMEYER HELIKA a.s.**, IČ: 60194294
sídlem Beranových 65, 199 21 Praha 9 – Letňany
zastoupený advokátkou JUDr. Monikou Novotnou
sídlem Velkopřevorské náměstí 644/1a, 118 00 Praha 1

o zaplacení částky 26 683 857 Kč s příslušenstvím, **o odvolání žalovaného** proti rozsudku Krajského soudu v Plzni č. j. 49 Cm 103/2018-534 ze dne 12. září 2022

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se potvrzuje.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci (na účet jeho zástupce), na náhradu nákladů odvolacího řízení částku 134 763,60 Kč, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Krajský soud v Plzni rozsudkem z 12. 9. 2022 zcela vyhověl žalobě z 7. 9. 2018 a žalovanému uložil zaplatit žalobci v obecné lhůtě částku 26 683 857 Kč s příslušenstvím – úrokem z prodlení v zákonné výši (výrok I). O nákladech řízení rozhodl tak, že žalovanému uložil zaplatit žalobci (v obecné lhůtě na účet zástupce), na jejich náhradu částku 2 616 299,80 Kč (výrok II). Žalovanému konečně uložil zaplatit státu (v obecné lhůtě na účet Krajského soudu v Plzni), na náhradu vynaložených nákladů částku 1 827 Kč (výrok III).
2. V odůvodnění rozsudku vycházel soud z podané žaloby, dle které žalobce v otevřeném řízení dle ust. § 27 zák. č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdější předpisů (dále také jen „ZVZ“) dne 31. 7. 2012 žalovanému zhotoviteli zadal veřejnou zakázku, jejímž předmětem bylo vypracování projektové dokumentace pro stavební povolení (dále také jen „DSP“) a projektové dokumentace pro zadání stavby (dále také jen „DZS“) na akci „Archiv Světovar, 4x4 Cultural Factory Světovar“. Žalovaný dílo zhotovil a žalobci dne 27. 6. 2013 předal, ten ho pak použil jako součást zadávací dokumentace (§ 44 odst. 4 ZVZ) pro zadání nadlimitní veřejné zakázky na stavební práce „Archiv Světovar, 4x4 Cultural Factory Světovar“. Příslušná smlouva o dílo byla dne 4. 12. 2013 uzavřena mezi žalobcem a „Sdružením Světovar“ (§ 829 a násl. obč. zák.), sestávající ze společností POHL cz, a.s., IČ: 25606468 jako vedoucího sdružení, BAK stavební společnost, a.s., IČ: 28402758 a CGM Czech, a.s., IČ: 49973215, jako jeho členů. Cena díla činila bez DPH částku 203 824 676 Kč a financování její podstatné části evropskou dotací (Archiv Světovar ve výši 73,78 mil. Kč a 4x4 Cultural Factory Světovar ve výši 40,67 mil. Kč) bylo schváleno jak Výborem Regionální rady regionu soudržnosti NUTS II Jihozápad, tak zastupitelstvem žalobce. Schválené znění dotačních smluv počítalo s ukončením obou projektů žalobcem ke dni 27. 2. 2015. V průběhu realizace (3/2014) se vyskytly problémy v podobě přítomné izolace korkolit, včetně kotevních latí, s podezřením na zdravotní závadnost uvedeného materiálu. Ta byla (s ohledem na přítomnost dehtu jako izolačního pojiva) postupně potvrzena všemi oslovenými odbornými společnostmi (SITA CZ, a.s., DEKONTA a.s.) či státními či veřejnými autoritami (Státní zdravotní ústav, Krajská hygienická stanice Plzeňského kraje, INSTITUT PRO TESTOVÁNÍ A CERTIFIKACI, a.s.); odborné závěry byly jednoznačné a směřující k odstranění zdravotně závadného korkodehtu ze stavby a jeho likvidaci. Vady projektové dokumentace, počítající s ponecháním stávající korkolitové tepelné izolace v konstrukcích, byly žalovanému vytčeny přípisem žalobce z 7. 5. 2014, ten je však s odkazem na znalecký posudek (§ 127a o. s. ř.) č. 27/2014 z 1. 4. 2014, vypracovaný Ing. [REDAKCE] Ph.D. k jeho objednavce, odmítl. Vadu díla (vypracované DSP a DZP), záležející v podcenění a nedostatečném provedení stavebně technického průzkumu objektu „Světovar“ (budova s rizikem historické ekologické zátěže v podobě výskytu dehtu v tepelné izolaci nebo asfaltových vrstvách podlahy), žalobce objektivizoval ve znaleckém posudku (§ 127a o. s. ř.) č. [REDAKCE] z 15. 4. 2019, vypracovaném k jeho objednavce znaleckým ústavem STATIKUM, s.r.o. a znaleckým posudkem (§ 127a o. s. ř.) č. 301P/2019 z 23. 4. 2019, vypracovaným k jeho objednavce znalcem Ing. [REDAKCE]. Nutnost odstranění zdravotně závadné izolace v každém případě měla za následek zastavení stavebních prací na projektu ke dni 2. 4. 2014. Veřejná zakázka na odstranění stávajícího korkolitu byla žalobcem postupem dle ust. § 23 odst. 4 písm. b) ZVZ, za cenu bez DPH 38 092 249 Kč dne 4. 8. 2014, zadána společnosti POHL cz a.s., veřejná zakázka, jejímž předmětem mělo být nahrazení tepelné izolace objektu po odstranění závadné, však již do konce r. 2014 přes opakované pokusy zadána nebyla, a to z důvodu nutnosti zrušení zahájených otevřených řízení dle ust. § 84 odst. 1 písm. b) nebo e) ZVZ. Dodržení dotačních termínů pro stavební dokončení obou projektů se v 10/2014 ukázalo jako zcela nereálné, a to i přes jednání žalobce s ROP NUTS II Jihozápad a prodloužení termínu dokončení do 30. 9. 2015. Přijetí evropských dotací žalobcem na financování projektu by za uvedených podmínek mělo za následek nutnost jejich pozdějšího vrácení (včetně příslušných sankcí), financování akce žalobcem z vlastních zdrojů nebylo reálné; zastupitelstvo žalobce tedy dne 11. 12. 2014 schválilo ukončení realizace staveb „Archiv Světovar“ a „4x4 Cultural

Factory Světovar“ a jejich zakonzervování před povětrnostními vlivy. Smlouva o dílo z 4. 12. 2013 uzavřená mezi žalobcem a „Sdružením Světovar“ byla ukončena dohodou obou smluvních stran z 13. 8. 2015. Zhotovitel, resp. sdružení dodavatelů v ní vyčíslilo: a) náklady na pozastavení stavby ve výši 1 417 674 Kč, 2) náklady vzniklé sdružení na ukončení smluv uzavřených s podzhotoviteli ve výši 8 320 000 Kč, 3) ušlý zisk, náklady provozního financování a režijní náklad ve výši 16 946 183 Kč. Celá částka 26 283 857 Kč byla žalobcem uhrazena dne 11. 11. 2015. Pro žalobce představuje škodu, když jedinou příčinu ukončení celého projektu shledává v porušení smluvené povinnosti žalovaného (§ 373 a násl. obch. zák.), na základě uzavřené smlouvy z 31. 7. 2012 zhotovit a žalobci předat řádnou DSP a DZS. K náhradě škody v uvedené výši byl žalovaný marně vyzván přípisem žalobce z 27. 1. 2017.

3. Žalovaný soudu navrhl, aby podanou žalobu jako nedůvodnou zamítl. Podané vyjádření zdůvodnil skutečností, že žádnou povinnost při provádění díla na základě uzavřené smlouvy z 31. 7. 2012 neporušil. Předně uvádí, že v relaci s čl. 2.6. bod IX zadávací dokumentace při vypracování DSP a DZS využil stavebně technický průzkum objektu zadaný žalobcem a vypracovaný v 11/2009 společností TORION, projekční kancelář, s.r.o. V říjnu r. 2012 a březnu r. 2013 zadal jeho doplnění, přičemž se sond provedených do stěn a střechy objektu byla (dle obsahu stavebně technického průzkumu) zjištěna pouze přítomnost zdravotně nezávadné asfaltokorkové vrstvy. Z uvedených závěrů stavebně technického průzkumu (svědčících pro možnost ponechání stávajícího tepelného izolantu v konstrukci) žalovaný vycházel i při vypracování DSP a DZS. Rovněž znalecký posudek č. 27/2014 vypracovaný dne 1. 4. 2014 k objednavce žalovaného soudním znalcem Ing. [REDAKCE], Ph.D., považuje zdravotně závadný korkodehet, zjištěný při realizaci stavby, za velmi neobvyklý (zejména v potravinářském průmyslu, ke kterému stavba původně sloužila), přičemž rozdíl mezi oběma izolanty není bez chemických rozborů zjištělný. Na základě vypracované DSP bylo rovněž vydáno stavební povolení. Při provádění díla tedy žalovaný postupoval s veškerou odbornou péčí, závěry znaleckého ústavu STATIKUM s.r.o. činí sporné již pro nedostatek potřebného zapsaného oboru projektování. Ačkoliv odpovědnost za vady díla i případnou škodu popírá, v zájmu nalezení řešení vzniklé situace bezplatně vypracoval a v době 6/2014 žalobci předal doplnění projektové dokumentace řešící možnost odstranění stávajícího zdravotně závazného tepelného izolantu. Jsou zde však i jiné důvody (z hlediska zákonné konstrukce odpovědnosti za škodu), pro které podanou žalobu nelze považovat za důvodnou. Z četných veřejně dostupných usnesení rady a zastupitelstva žalobce je zřejmé, že mezi předáním doplněné projektové dokumentace řešící odstranění korkodehtu a ukončením projektu uběhla nepřiměřeně dlouhá lhůta šesti měsíců; důvody pro ukončení projektu po volbách do obecních zastupitelstev v říjnu r. 2014 pak považuje primárně za politické. Od r. 2017 je navíc areál „Světovar“ žalobcem využit, a to pro stavbu technologického parku s dotačním příspěvím z operačních programů Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost a z programu IROP na vzdělávání. Žalovaný tedy shrnuje, že dílo provedené na základě uzavřené smlouvy z 31. 7. 2012 vadami netrpělo (§ 561 obch. zák.) a pokud přece, pak za tzv. následnou škodu uplatněnou žalobcem (§ 440 odst. 2 obch. zák.) není odpovědný již z důvodu nedostatku její předvídatelnosti (§ 379 obch. zák.). I pokud by škoda pro žalovaného předvídatelná byla, nemůže odpovídat konstrukci nároku uplatněného podanou žalobou. Výše škody by v takovém případě mohla vycházet pouze z nákladů žalobce na část ceny díla zaplaceného „Sdružení Světovar“ do zjištění překážky bránící v jeho pokračování dle ust. § 552 obch. zák. O případné reparaci majetkové újmy žalobce je tedy možné uvažovat pouze v uvedeném zákonném rámci.
4. Soud prvního stupně provedeném rozsáhlém dokazování (důkazními prostředky dle ust. § 126 o. s. ř., § 127 o. s. ř., § 127a o. s. ř. i § 129 o. s. ř.) vzal předně za prokázané, že dne 31. 7. 2012 byla mezi žalobcem a žalovaným uzavřena platná smlouva o dílo, obsahující obě podstatné náležitosti dle ust. § 536 obch. zák. Součástí díla (vypracování DSP a DZS), vymezeného v čl. 2 smlouvy, bylo též zajištění potřebných průzkumů. Dílo bylo žalovaným dokončeno a žalobci předáno. Na základě vedeného dokazování dle ust. § 127a (znalecké posudky vypracované znaleckým

ústavem STATIKUM s.r.o. a Ing. [REDAKCE], včetně výsledku před soudem) soud uzavřel, že dílo nebylo žalovaným provedeno řádně (§ 560 odst. 1 obch. zák.), když žalovaný, ač byl na riziko kontaminace objektu upozorňován, vycházel při vypracování projektových dokumentací pouze ze závěrů stavebnětechnických průzkumů společnosti TORION projekční kancelář s.r.o. a sondami zjištěný tepelný izolant korkolit nepodrobil ohledně zjištění jeho zdravotní (ne)závadnosti podrobnějšímu testování. Dle odborných znaleckých závěrů přitom není odlišeni zdravotně nezávadného korkoasfaltu od závadného korkodehtu nepřiměřeně obtížné; rozdíl je poznatelný i na lomu a pachu obou porovnávaných izolantů. Žalobou uplatněný nárok na náhradu škody vzniklé v důsledku vadného plnění pak posoudil dle ust. § 440 odst. 2 obch. zák. a ust. § 373 a násl. obch. zák. Připomněl zde přitom odpovědnostní předpoklady které tvoří: a) porušení smluvní povinnosti žalovaným, b) vznik škody na straně žalobce, ať ve formě škody skutečné (zahrnující též ust. § 380 obch. zák.) nebo (i) ušlého zisku, c) příčinná souvislost mezi ad a) a ad b). Naplnění odpovědnostního předpokladu ad a) vzal soud prvního stupně za prokázané v zásadě ze všech důkazů provedených v řízení k uvedené sporné otázce. Neprovedením odpovídajícího stavebnětechnického průzkumu objektu „Světovar“ žalovaný provedl a žalobci předal vadné dílo (DSP a DZS). V důsledku jeho užití žalobcem nebylo možné dokončení stavební akce (projektů) „Světovar, 4x4 Cultural Factory Světovar“ dosáhnout v časovém limitu 30. 9. 2015, stanoveném ROP NUTS II Jihozápad pro čerpání evropských dotací na uvedenou akci. Vznik škody na straně žalobce (částka 26 683 857 Kč zaplacená žalobcem dodavatelskému konsorciu „Sdružení Světovar“ na základě uzavřené dohody o ukončení smlouvy o dílo z 13. 8. 2015) vzal soud prvního stupně v řízení rovněž za prokázaný, a to v rozsahu celé její struktury tvrzené v podané žalobě: 1) 1 417 674 Kč – náklady sdružení zhotovitelů spojené s přerušением realizace díla – prokázáno dle ust. § 126 o. s. ř. a § 129 o. s. ř., 2) 8 320 000 Kč – náklady sdružení zhotovitelů na smluvní pokuty a odstupné za ukončení podzhotovitelových smluv – prokázáno – včetně úhrady částky podzhotovitelům - dle ust. § 129 o. s. ř., 3) 16 409 050 Kč – náklady provozního financování sdružení zhotovitelů, jeho výrobní a správní režie a ušlý zisk – prokázáno dle ust. § 127 o. s. ř. (znalecký posudek č. 1001/2021 z 15. 1. 2022, vypracovaný znaleckou kanceláří [REDAKCE] v.o.s. a výsledk pověřeného znalce před soudem). Pokud se jedná o odpovědnostní předpoklad ad c), mezi vadným provedením díla žalovaným na základě uzavřené smlouvy z 31. 7. 2012 a škodou vzniklou žalobci ve výši 26 683 857 Kč vzal krajský soud na základě provedeného dokazování za prokázanou přímou příčinnou souvislost. Rozhodnutí zastupitelstva žalobce z 11. 12. 2014 o zastavení stavby nebylo politickým rozhodnutím, pro jehož přijetí by vadné provedení díla žalovaným nebylo klíčové, ale naopak. Záměr významného kofinancování celé akce z evropských dotací byl prezentován a žalobcem kalkulován od samého počátku. Z důvodu vad předané DSP a DZS a následného nepředvídatelného a časově náročného odstranění zdravotně závadného tepelného izolantu korhodehet, nebylo ukončení stavební akce v termínu stanoveném dotačním orgánem možné. Pokračování akce by mělo v této situaci za následek vznik další škody na straně žalobce (až 200 mil. Kč), v podobě nutnosti 100% vrácení čerpaných evropských dotací včetně příslušných sankcí. Soud prvního stupně se v rámci posuzování odpovědnostních předpokladů zabýval též ust. § 379 obch. zák. Na základě vedeného dokazování dle ust. § 126 o. s. ř. uzavřel, že možnost vzniku škody žalobci ve výši a struktuře uplatněné podanou žalobou byla pro žalovaného (jako důsledek jeho vadného plnění) zcela předvídatelná. O způsobu kofinancování obou projektů z prostředků Evropské unie byl informován. Při vynaložení odborné péče mu byla rovněž známa pravidla pro vrácení poskytnutých dotací v případě nedodržení stanovených termínů pro ukončení projektů; zcela předvídatelná pro něj tedy byla i možnost vzniku škody vyšší než uplatněné v podanou žalobou. Podané žalobě tedy bylo v celém rozsahu vyhověno. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází ze zásady plného úspěchu ve věci (§ 142 odst. 1 o. s. ř.). Podle výsledku řízení bylo též konečně rozhodnuto o náhradě nákladů státu (§ 148 odst. 1 o. s. ř.).

5. Žalovaný podal včasné odvolání proti rozsudku z 12. 9. 2022. Odvolacímu soudu navrhl jeho změnu a zamítnutí podané žaloby. Soudu prvního stupně je vytýkán neúplný i nesprávně zjištěný skutkový stav a z toho plynoucí nesprávné právní posouzení věci. Akcentuje skutečnost, že nejsou

splněny zákonné předpoklady jeho odpovědnosti za vady provedeného díla (DSP a DZS) a tedy ani za škodu uplatněnou žalobcem podanou žalobou. Uvádí, že při provádění díla na základě uzavřené smlouvy z 31. 7. 2012 postupoval s veškerou odbornou péčí: žalobcem předaný stavebnětechnický průzkum objektu bývalých ležáckých sklepů, vypracovaný společností TORION, projekční kancelář, s.r.o. v 11/2009, nechal v 10/2012 a 3/2013 doplnit. Z řádně provedeného sondážního průzkumu stěn i střešní vrstvy objektu byla zjištěna přítomnost asfaltarorkové tepelně izolační vrstvy. Pro jeho obvyklost a zdravotní nezávadnost počítaly s ponecháním uvedeného izolantu i vypracované projekty. Jak plyne i ze znaleckého posudku č. [REDAKCE] z 1. 4. 2014, vypracovaného k objednavce žalovaného Ing. [REDAKCE], Ph.D., fakticky přítomný zdravotně závadný korkodehet je třeba považovat za naprostou anomálii (zejména v objektu dříve sloužícímu potravinářskému průmyslu), zjištění jeho výskytu bez provedení chemického rozboru není z obvykle prováděných sond možné. Dílo dle uzavřené smlouvy tedy v oblasti provedení stavebnětechnického průzkumu zcela vyhovuje i požadavkům normy ČSN ISO 13822. Ostatně DSP byla ve stavebním řízení jako řádná ověřena i stavebním úřadem. Přestože za této situace žalovaný odpovědnost za vady díla vylučuje (odborné závěry znaleckého ústavu STATIKUM s.r.o. i Ing. [REDAKCE] z materiálních i formálních důvodů popírá), přistoupil k bezplatnému doplnění projektové dokumentace o způsob odstranění zjištěného zdravotně závadného tepelného izolantu korkodehet; žalobci takto doplněný projekt předal v 6/2014. Závěr soudu prvního stupně o vadách díla dle ust. § 560 odst. 1 obch. zák. považuje za nesprávný, opětovně se dovolává existence liberačního důvodu dle ust. § 561 obch. zák. I pokud by odpovědnost žalovaného za vady díla měla být shledána, neodpovídá za škodu v rozsahu a struktuře uplatněné podanou žalobou. Právní základ uplatněné škody by musel nezbytně vycházet z ust. § 552 obch. zák. – náklady zhotovitele vynaložené realizaci části díla (pro objednatel dále nevyužitelného) do zjištění objektivní překážky bránící jeho dokončení. Důkaz dle ust. § 127 o. s. ř. provedený soudem prvního stupně k výši škody (znalecký posudek č. [REDAKCE] z 15. 1. 2002 znalecké kanceláře [REDAKCE] l v.o.s.) proto považuje z formálních i materiálních důvodů za bezcenný pro zjištění skutkového stavu věci; návrh žalovaného na revizi posudku (§ 127 odst. 2 o. s. ř.) byl soudem prvního stupně zamítnut. Mezi případným porušením právní povinnosti žalovaným a škodou vzniklou žalobci konečně neshledává ani potřebnou příčinnou souvislost. „Sdružení Světovar“ přípisem z 22. 9. 2014 žalobci deklarovalo možnost dokončení díla v termínu do 30. 9. 2015 určenému podmínkami evropských dotací. Žalobce přitom s uzavřením smlouvy na provedení instalace zdravotně nezávadného izolantu po odstraněném korkodehtu bezdůvodně otálel a oproti možnosti dle ust. § 23 ZVZ volil pro zadání veřejné zakázky nevhodné a časově náročné otevřené řízení. Skutečný důvod pro ukončení celého projektu v 12/2014 byl dle názoru žalovaného čistě politický v návaznosti na výsledky voleb do obecních zastupitelstev v říjnu r. 2014. Pokračování v realizaci projektu i po časové prodlevě způsobené odstraněním korkodehtu bylo ve skutečnosti objektivně možné. Soudu prvního stupně je konečně vytčeno i neúplné právní posouzení věci odhlížející od posouzení plnění speciální prevenční povinnosti žalobcem (§ 384 obch. zák.).

6. Žalobce v podaném vyjádření k odvolání navrhl potvrzení rozsudku z 12. 9. 2022 jako věcně správného. Zcela se ztotožňuje se skutkovým zjištěním i právním posouzením věci obsaženým v jeho odůvodnění. Předně poukazuje na čl. 2.1. bod 1 písm. a) smlouvy o dílo z 31. 7. 2012, dle kterého tvoří součást dohodnutého díla též vypracování potřebných průzkumů. Stavebně technický průzkum vypracovaný k objednavce žalobce společností TORION projekční kancelář s.r.o. v době 11/2009 byl zadán pro potřeby vypracování dokumentace pro územní rozhodnutí, byl zaměřen zejména na oblast základních nosných konstrukcí a pro případ vyšších výkonových stupňů projektu přímo počítal s doplněním průzkumů. Na možnost výskytu kontaminovaných materiálů a ropných látek v zájmovém objektu „Světovar“ byl přitom žalovaný žalobcem opakovaně upozorňován (např. zápis z jednání z 6. 8. 2012), chemický rozbor tepelného izolantu korkolit, zjištěného sondážním průzkumem stěn a střešních partií objektu po doplnění stavebně technického průzkumu v době 10/2012 a 3/2013 byl proto potřebný. Požadavek na jeho provedení odpovídá

i čl. 5.3.3 normy ČSN ISO 13822 – Zásady navrhování konstrukcí – Hodnocení existujících konstrukcí. Vadné a neúplné provedení stavebně technického průzkumu žalovaným – fakticky v rozporu s požadavkem chemického rozboru dle čl. 5.3.3. oborové normy - má žalobce v řízení za prokázané i rezonujícím odborným dokazováním dle ust. § 127a o. s. ř. (znalecký ústav STATIKUM s.r.o. a shodně znalecký posudek Ing. [redacted]). Závěr soudu prvního stupně o vadách díla (DSP a DZS) provedeného žalovaným proto považuje ze správný. Výši škody vzniklou žalobci v důsledku uzavřené a splněné dohody o ukončení smlouvy o dílo, uzavřené 13. 8. 2015 mezi žalobcem a „Sdružením Světovar“, považuje za prokázanou vedeným dokazováním dle ust. § 127 o. s. ř. (znalecký posudek znalecké kanceláře [redacted] l v.o.s. č. 1001/2021 z 15. 1. 2022), přiměřenou a konvenující v jednotlivých složkách jak právním předpisům (např. § 381 obch. zák.), tak právní praxi (rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. II Odon 15/96 z 31. 1. 1996). Ve shodě se soudem prvního stupně shledává žalobce mezi vadným provedením díla žalovaným a škodou vzniklou žalobci i potřebnou příčinnou souvislost. Neshledává na rozdíl od žalovaného nemístné prodlení mezi doplněnou projektovou dokumentací řešící problém odstranění zdravotně závazného korkodehtu, předanou žalobci postupně v době 6 – 8/2014 a zadáním veřejné zakázky na nahrazení zdravotně závadné izolace, které nebylo postupem dle § 23 odst. 7 ZVZ možné pro nesplnění stanovených zákonných předpokladů. Důvod pro zastavení obou stavebních projektů v 12/2014 byl výlučně věcný, když jejich dokončení v termínu do 30. 9. 2015, rozhodného pro úspěšné vyčerpání evropských dotací, nebyl možný. Jediný důvod pro zastavení nadlimitní veřejné zakázky na stavební práce zadané žalobcem „Sdružení Světovar“ dne 4. 12. 2013 zde představovala vadná zadávací dokumentace (§ 44 ZVZ), resp. její část dle ust. § 44 odst. 4 ZVZ, za jejíž správnost a úplnost žalobce navenek ve vztahu k uchazečům odpovídá (§ 44 odst. 1 ZVZ). Zákonné důvody pro postup dle ust. § 552 obch. zák. nebyly v posuzovaném případě splněny. Zastavením obou stavebních akcí v 12/2014 postupoval žalobce i preventivně, pokračování z nich by znamenalo nárůst škody v podobě vynaložení finančních prostředků z vlastních zdrojů na dokončení akcí ve výši 113 746 798,48 Kč, které měly být hrazeny externími zdroji, přislíbenými evropskými dotacemi. Poukazuje v uvedené souvislosti i na závěry rozhodovací praxe (rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 25 Cdo 3296/2017 z 27. 7. 2017).

7. Vrchní soud v Praze jako soud odvolací po provedeném jednání přezkoumal podle § 212 o. s. ř. a § 212a o. s. ř. ve znění účinném od 1. 1. 2014 napadený rozsudek. Po tomto přezkoumání dospěl k následujícím závěrům a zjištěním:
8. Předně je třeba uvést, že Krajský soud v Plzni zjistil skutkový stav úplně a přesně, v rozsahu dostatečném pro učinění správného právního závěru. Závěr o skutkovém stavu věci, zjištěný soudem prvního stupně (na který odvolací soud pro stručnost pouze odkazuje), nedoznal změn ani v řízení odvolacím, a to ani po opakování dokazování zápisem z jednání účastníků z 6. 8. 2012, smlouvu o dílo uzavřenou mezi účastníky dne 31. 7. 2012, znaleckým posudkem (§ 127a o. s. ř.) č. 4246-231-2019 z 15. 4. 2019, vypracovaným k objednavce žalobce znaleckým ústavem STATIKUM s.r.o.; k tomu byl konstatován též obsah výsledku pověřeného zaměstnance znaleckého ústavu Ing. [redacted], CSc. na jednání soudu dne 18. 12. 2019 (č.l. 233 -234 spisu), znaleckým posudkem (§ 127a o. s. ř.) č. 301P/2019 z 23. 4. 2019, vypracovaným Ing. [redacted] k tomu byl konstatován též obsah výsledku znalce na jednání soudu dne 18. 12. 2019 (č.l. 233 – 234 spisu), znaleckým posudkem (§ 127a o. s. ř.) č. 21/2014 z 1. 4. 2014, vypracovaným Ing. [redacted], Ph.D., dohodou o ukončení smlouvy o dílo z 13. 8. 2015 mezi žalobcem a „Sdružením Světovar“ a znaleckým posudkem (§ 127 o. s. ř.) č. 1001/2021 z 15. 1. 2022, vypracovaným znaleckou kanceláří [redacted] l, v.o.s. (čl. 412 – 436 spisu); k tomu konstatován rovněž obsah výpovědi pověřeného znalce Dr. Ing. [redacted] na jednání soudu dne 18. 5. 2022 (č.l. 471 spisu).

9. Kromě řádně a dostatečně zjištěného skutkového stavu se odvolací soud rovněž ztotožňuje s právním posouzením věci soudem prvního stupně, které považuje za správné a v zásadě i za výstižné.

I.

10. S ohledem na závažnost vedeného řízení (pokud jde o možné dopady do majetkových poměrů obou účastníky), skutkovou a právní složitost vedené věci a z toho plynoucí i obsáhlost podání činěných oběma účastníky v průběhu vedeného řízení, odvolací soud předesílá (a platí to i ve vztahu k soudu prvního stupně), že požadavek na odůvodnění rozsudku (§ 157 odst. 2 o. s. ř.) nemůže být chápán tak, že vyžaduje podrobnou odpověď na každý argument vznesený v průběhu řízení oběma účastníky. Je zde přitom možné odkázat i na recentní závěry rozhodovací praxe Ústavního soudu (např. nálezy ve věcech sp. zn. IV. ÚS 201/04, I. ÚS 729/2000, I. ÚS 116/05 a IV. ÚS 787/06, III. ÚS 961/09). Rozsah reakce soudu na konkrétní námitky je tak co do šíře odůvodnění spjat s otázkou hledání míry, případně (za podmínek tomu přiměřeného kontextu) i s akcentací odpovědi implicitní.
11. V řízení před soudem prvního stupně odvolací soud předně neshledal vady, kterým by resultoval postup dle ust. § 219a odst. 1 písm. a) o. s. ř.

II.

12. V případě právního posouzení základu projednávané věci se lze se soudem prvního stupně bezpochyby ztotožnit v tom, že jako výsledek otevřeného řízení dle ust. § 27 ZVZ byla dne 31. 7. 2012 žalobcem žalovanému zadána veřejná zakázka na služby: „Archiv Světovar, 4x4 Cultural Factory Světovar – PD pro stavební povolení a zadání stavby“. Uzavřená smlouva o dílo mezi účastníky jinak obsahuje obě podstatné náležitosti smlouvy o dílo (§ 536 obch. zák.). Předmětem dostatečně „určitého“ díla dle ust. § 536 odst. 1 obch. zák. bylo dle čl. 2 smlouvy vypracování dokumentace pro stavební povolení (DPS) a dokumentace pro výběr zhotovitele stavby (DZS), včetně oceněného výkazu výměr, resp. tzv. tendrové dokumentace pro veřejnou zakázku na stavební práce v rozsahu vyhl. č. 230/2012 Sb. Součástí DSP bylo dle výslovného ust. čl. 2.1. písm. a) smlouvy též vypracování potřebných průzkumů; smluvní ujednání zcela konvenuje právě závaznému požadavku na obsah souhrnné technické zprávy DSP: „výčet a závěry provedených průzkumů a rozborů“ obsaženému v příloze č. 5 bodu B.1. písm. b) vyhl. č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb, ve znění účinném v rozhodné době. V případě dohody o ceně za provedení díla dle ust. § 536 odst. 3 obch. zák. postačuje odkázat na čl. 6.2. uzavřené smlouvy.
13. Dílo bylo žalovaným v celém dohodnutém rozsahu dokončeno a dne 27. 6. 2013 žalobci protokolárně předáno. Uvedená skutečnost pak ovšem zakládá jak odpovědnost žalovaného za vady díla existující v době jeho převzetí (§ 560 odst. 2 obch. zák. nebo rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 29 Odo 1067/2003 z 23. 6. 2004), tak za ty, které se vyskytnou v průběhu dohodnuté záruční doby v trvání 10 let (§ 563 obch. zák. a čl. 8.12 smlouvy).
14. Podle ust. § 560 odst. 1 obch. zák. má dílo vady, jestliže provedení díla neodpovídá výsledku určenému ve smlouvě. Lze v této souvislosti připomenout, že dle výsledků rozhodovací praxe (rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 32 Odo 1644/2005 z 29. 3. 2007) zhotovitel odpovídá za to, že dílo bude mít vlastnosti sjednané nebo obvyklé, a pokud tyto vlastnosti nemá, je vadné, a je na zhotoviteli, aby uvedené vady díla odstranil. Jakost (vlastnosti) díla byly přitom mezi účastníky dohodnuty v čl. 3.8. uzavřené smlouvy takto: „Zhotovitel se zavazuje, že zpracuje projektovou dokumentaci tak, aby byla pro objednatele podkladem pro výběr zhotovitele na realizaci díla, při zpracování projektové dokumentace volit nejvhodnější a nejekonomičtější řešení, Projektová dokumentace bude zhotovitelem zpracována v souladu s obecně platnými právními předpisy a bude respektovat příslušné ČSN, ON, TKT“.

Odvolací soud v uvedené souvislosti připomíná, že odpovědnost zhotovitele za zákonné i záruční vady díla je založena na objektivním principu. Pro práva z odpovědnosti za vady je tedy rozhodující prokázaná existence rozdílu mezi sjednanými či obvyklými vlastnostmi díla a jeho skutečným stavem.

15. V případě posuzovaného stavebně technického průzkumu odvolací soud předně souhlasí se soudem prvního stupně v tom, že odpovědnost žalovaného na vady díla není liberována (§ 561 obch. zák.) obsahem „Stavebně technického průzkumu, statické posouzení Areálu bývalého pivovaru v Plzni – Světovar, Objekt bývalých ležáckých sklepů“, vypracovaného k objednavce žalobce společností TORION, projekční kancelář, s.r.o. v době 11/2009. Byl zaměřen pouze na oblast statiky objektu, hlavně však sloužil jako podklad pro vypracování jiné výkonové fáze projektu, sice pro vytvoření projektové dokumentace pro územní rozhodnutí. Rovněž na str. 45 – 46 souhrnné technické zprávy dokumentace pro územní rozhodnutí je provedený stavebně technický průzkum hodnocen zpracovatelem projektu (shodou okolností rovněž žalovaným) pouze jako předběžný, předpokládající pro další výkonové fáze jeho doplnění ve vyjmenovaných oblastech.
16. Uvedené skutečnosti si byl ostatně žalovaný při provádění díla velmi dobře vědom, neboť zadáním stejné společnosti TORION, projekční kancelář, s.r.o. stavebně technický průzkum doplnil, a to v říjnu r. 2012 (mj. o průzkum betonových a zděných konstrukcí objektu „Světovar“ a průzkum jeho krovů) a v březnu r. 2013 (mj. o průzkum stropních a střešních konstrukcí, zjištění skladeb vybraných stávajících střešních plášt'ů a sondy k základům). Činil tak za situace, kdy jak z činnosti kompetentních autorit (sdělení pro investora, vydané Magistrátem města Plzně – Odborem životního prostředí z 20. 12. 2012 a 2. 1. 2013), tak z jednání obou účastníků (zápis z jednání z 6. 8. 2012), bylo třeba počítat se zvýšeným rizikem výskytu kontaminovaných materiálů. Historie zájmového objektu byla ostatně žalovanému dobře známa z doplněného stavebně technického průzkumu: pivovarská výroba byla ukončena v r. 1933, od r. 1941 byl objekt získán Škodovými závody a vojenskou správou, kterou byl využíván až do r. 2003.
17. Jako tepelný izolant v posuzované stavbě byl na základě provedeného sondážního průzkumu jak ve stěnách objektu (doplněný stavebně technický průzkum z 10/2012), tak ve střeše objektu (doplněný stavebně technický průzkum z 3/2013) identifikován „asfaltokorek“, s jehož ponecháním – jako zdravotně nezávadným izolantem – pak na základě uvedených zjištění průzkumu počítají i oba výkonové stupně projektu vypracované žalovaným.
18. Projektovaný předpoklad v oblasti tepelných izolací objektu je ovšem zcela odlišný od objektivní reality zjištěné při stavební realizaci díla v době 3/2014. Ve shodě se soudem prvního stupně považuje odvolací soud ze všech provedených důkazů za bezpečně prokázanou skutečnost, že jako tepelný izolant byl na stavbě použit „korkodehet“, vykazující nebezpečné vlastnosti dle chemické legislativy, jehož ponechání na místě (např. uzavřením do stěn prostřednictvím izolačních folií a sádrokartonových konstrukcí) není pro zamýšlené využití objektu možné a na místě je pouze jeho odstranění a ekologická likvidace. Pokud jde o posouzení vlastností na místě zjištěného izolantu, je možné z řady provedených důkazů v zásadě se shodným obsahem odkázat např. na závěry Zprávy č. j. [REDAKCE], vypracované INSTITUTEM PRO TESTOVÁNÍ A CERTIFIKACI, a.s. z 6. 5. 2014.
19. Samotná odchylka projektovaného předpokladu tepelného izolantu stavby od reality zjištěné v objektu „Světovar“ při stavební realizaci, již sama o sobě dle názoru vrchního soudu zakládá objektivní odpovědnost žalovaného ve vztahu k žalobci za vady díla (§ 560 odst. 1 obch. zák.). Pokud by snad mělo být zohledněno též kritérium odborné péče žalovaného, pak i v tomto případě se odvolací soud se závěry soudu prvního stupně zcela ztotožňuje. Jedná-li se jako v posuzovaném případě o projektovou přípravu revitalizace rozsáhlého, více než 100 let starého areálu, sloužící po převážnou dobu (zahrnující též období 2. světové války) k vojenským účelům, musí odborná péče žalovaného, jako na trhu po řadu let etablovaného profesionála v oblasti projektové činnosti ve

výstavbě, počítat a předpokládat též možné riziko kontaminace zdraví nebezpečnými látkami. Uvedená nejistota a možné riziko pak nutně zahrnuje (též ve smyslu čl. 5.3.3. normy ČSN ISO 13822) povinnost podrobit kritický materiál zjištěný běžným sondážním stavebně technickým průzkumem podrobnějším rozborům, objektivně vylučujícím existenci zvýšeného rizika možné kontaminace. V případě tepelně izolačního materiálu zjištěného ve stěnách a střešních partiích objektu „Světovar“, však žalovaný uvedeným způsobem nepostupoval.

20. Závěr o porušení odborné péče žalovaného při provádění díla považuje odvolací soud v řízení za bezpečně prokázaný vedeným dokazováním dle ust. § 127a o. s. ř. (znalecký posudek č. 4246-231-2019 z 15. 4. 2019 vypracovaný k objednavce žalobce znaleckým ústavem STATIKUM, s.r.o., včetně výsledku pověřeného pracovníka znaleckého ústavu Ing. [REDACTED], CSc. soudem a znalecký posudek č. 301P/2019 z 23. 4. 2019 vypracovaný k objednavce žalobce Ing. [REDACTED] včetně výsledku znalce před soudem). Zvláštnosti důkazu dle ust. § 127a o. s. ř. pak výrazně limitují soud v možnosti jejich hodnocení (§ 132 o. s. ř.). Je v zásadě omezeno pouze na to, zda posudek znalce má formální náležitosti, tedy zda závěry uvedené ve vlastním znaleckém posudku jsou náležitě odůvodněny a zda jsou podloženy obsahem nálezu, zda znalec vyčerpal úkol v rozsahu, jak mu byl zadán, zda přihlédl ke všem skutečnostem, s nimiž se měl vypořádat, zda jeho závěry jsou podloženy výsledky řízení a nejsou v rozporu s výsledky ostatních provedených důkazů. Soud však nemůže přezkoumávat věcnou správnost odborných závěrů znalce, neboť k tomu soudci nemají odborné znalosti anebo je nemají v takové míře, aby mohli toto přezkoumání zodpovědně učinit (stanovisko Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. Cpj 41/1979, publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod R 1/1981 nebo rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. 4. 2002, sp. zn. 25 Cdo 583/2001). Odvolacímu soudu je na druhou stranu samozřejmě známá i rozhodovací praxe soudu Ústavního (rozhodnutí Ústavního soudu, sp. zn. I. ÚS 49/06, rozhodnutí Ústavního soudu, sp. zn. III. ÚS 299/06 a zejména plenární nález Ústavního soudu, sp. zn. Pl. ÚS 11/08), která poměrně striktně soudům ukládá hodnotit znalecký posudek podle zásady volného hodnocení důkazů, neponechávat bez povšimnutí též věcnou správnost posudku a kriticky hodnotit i úplnost a bezvadnost pokladových materiálů, které znalec podrobuje svému zkoumání.
21. V rámci uvedených limitů hodnocení (§ 132 o. s. ř.) odvolací soud uvádí, že zapsané obory a odvětví znaleckého ústavu STATIKUM s.r.o. (stavebnictví - odvětví technický stav konstrukcí pozemního stavitelství) a znalce Ing. [REDACTED] (stavebnictví, projektování se specializací ve stavebnictví) považuje za dostatečně přiléhavé pro učinění odborného závěru o vadách projektu. Na povinnosti žalovaného podrobit závěry stavebně technického průzkumu provedeného prostřednictvím běžných sond ještě detailnějšímu zkoumání (např. laboratornímu rozboru), za účelem vyloučení rizika přítomnosti kontaminujícího materiálu ve stavbě, se oba znalci zcela shodují. Učiněné odborné závěry pak zcela rezonují s výše uvedenými výsledky dokazování dle ust. § 129 o. s. ř. prokazujícími charakter, stáří a předchozí způsob využití zájmového objektu „Světovar“, včetně zvýšeného rizika jeho kontaminace. Soud tedy uvedeným závěrům jako více přesvědčivým uvěřil a považuje je za věrohodnější než opačné, plynoucí rovněž z dokazování dle ust. § 127a o. s. ř. (znalecký posudek č. 27/2014 z 1. 4. 2014, vypracovaný v objednavce žalovaného Ing. [REDACTED] Ph.D.).
22. Ve shodě se soudem prvního stupně odvolací soud rovněž uzavírá, že vady díla žalobce žalovanému včas notifikoval přípisem z 19. 3. 2014 a 7. 4. 2014 (§ 562 odst. 2 písm. c) obch. zák.), žalovaný po prvním odmítnutí vyčtenou vadu odstranil (§ 437 obch. zák.), a to doplněním projektové dokumentace o odstranění korkodehtu a jeho nahrazením zdravotně nezávadným izolantem; k předání opravené projektové dokumentace žalobci došlo v době 6/2014.

III.

23. Uplatnění práv z odpovědnosti za vady odpovědnost žalovaného za způsobenou škodu nevyklučuje (§ 440 odst. 1 obch. zák.). V případě škody se však musí jednat o takové negativní následky – tzv. „následnou škodu“, vybočující z možnosti uspokojení (reparace) v rámci uplatněných práv z vad díla (§ 564 obch. zák. a § 440 odst. 2 obch. zák.). Ke vzájemnému vztahu obou odpovědnostních systémů je možné odkázat i na závěry rozhodovací praxe (rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 25 Cdo 1849/2001 z 10. 4. 2003, publikované v Soudní judikatuře č. 8/2003, str. 588). K uvedené situaci došlo i v posuzovaném případě, kdy možnost uspokojení žalobou uplatněného nároku v rámci nároků žalobce z vad díla možná není.
24. Zákonné znaky odpovědnosti za škodu způsobené porušením smluvních povinností (§ 373 a násl. obch. zák.) tvoří: a) porušení smluvní povinnosti, b) vznik předvídatelné škody, c) příčinná souvislost mezi porušením smluvní povinnosti a vznikem předvídatelné škody, c) absence okolností vylučujících odpovědnost.
25. Pokud jde o liberační důvody (§ 374 obch. zák.), které by žalovaného odpovědnosti za žalobcem tvrzenou škodu zcela nebo zčásti zprošťovaly, procesně odpovědný za jejich tvrzení a prokázání je v průběhu vedeného řízení žalovaný škůdce. Takové skutečnosti však nebyly v průběhu vedeného řízení žalovaným ani tvrzeny, tím méně pak prokazovány.
26. Odvolací soud se zcela ztotožňuje se závěrem soudu prvního stupně o porušení smlouvy o dílo uzavřené mezi účastníky dne 31. 7. 2012 žalovaným zhotovitelem. Dílo dohodnuté v jejím čl. 2 bylo žalovaným provedeno vadně (§ 560 odst. 1 obch. zák.). Závazek žalovaného zanikl až odstraněním žalobcem vytčené vady, a to doplněním projektové dokumentace o odstranění korkodehtu a jeho nahrazení zdravotně nezávadným izolantem v době 6/2014 (§ 324 odst. 3 obch. zák.). V podrobnostech ohledně uvedeného odpovědnostního předpokladu lze pak odkázat na výše uvedené teze pod bodem II tohoto rozsudku.
27. Škoda (jako kategorie soukromého práva) se chápe jako újma, která nastala (která se projevuje) v majetkové sféře poškozeného a je objektivně vyjádřitelná všeobecným ekvivalentem, tj. penězi, a je tedy (nedochází-li k naturální restituci) napravitelná poskytnutím majetkového plnění, především poskytnutím peněz. Skutečnou škodou se rozumí újma spočívající ve zmenšení majetkového stavu poškozeného a reprezentující hodnoty, které je nutno vynaložit, aby došlo k uvedení věci do předešlého stavu (viz R 55/1977 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek). Kromě skutečné škody se škoda může projevit i jako ušlý zisk. Obě uvedené formy škody jsou v zásadě rovnocenné a existence jedné z nich není podle platného práva podmínkou vzniku a uplatnění druhé formy. Stanovení ušlého zisku není libovolné a musí být provedeno tak, aby byla zjištěna pravděpodobná výše blížící se podle běžného uvažování jistotě (rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. II Odon 15/96 z 31. 1. 1996, publikované v Právních rozhledech č. 4/1996, str. 169).
28. Žalobcem tvrzená škoda představuje částku 26 683 857 Kč zaplacenou „Sdružení Světovar“ na základě dohody o ukončení smlouvy o dílo z 13. 8. 2015. Úhrada uvedené částky žalobcem poškozenému byla provedeným dokazováním dle ust. § 129 o. s. ř. prokázána. Splňuje tedy základní předpoklad pro uplatnění její náhrady po žalovaném z titulu jeho odpovědnosti za škodu (rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 25 Cdo 986/2001 z 20. 2. 2003, publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek č. 24/2003, str. 40). Na straně žalobce se vlastně jedná o náklady, které musel vynaložit v důsledku porušení smluvní povinnosti žalovaným (§ 380 obch. zák.). K argumentaci žalovaného uplatňované v průběhu celého řízení odvolací soud připomíná, že právní posouzení (ne)důvodnosti podané žaloby je možné pouze v rámci žalobou vylíčeného skutku, kterým je vázán (§ 153 odst. 2 o. s. ř.). Vylíčení skutkových okolností umožňující právní podřazení skutkového děje pod ust. § 552 obch. zák. je přitom zcela odlišné. Činěnými návrhy žalovaného na právní posouzení žaloby též dle uvedeného zákonného ustanovení, tedy není možné se zabývat.

29. Odvolací soud se rovněž ztotožňuje se soudem prvního stupně v tom, že ve vedeném řízení byly prokázány všechny tři formy (druhy) škod vzniklé z důvodu ukončení stavebního projektu v době 12/2014 „Sdružení Světovar“, které mu žalobce na základě dohody o ukončení smlouvy o dílo z 13. 8. 2015 uhradil:
- 1) 1 417 674 Kč – náklady na pozastavení stavby od 2. 4. 2014 (statické zajištění objektu, zastřešení vstupu, manipulace s materiálem, prolongace pojištění a bankovních záruk atd.). Původně byly účtovány žalobci „Sdružením Světovar“ v částce ještě vyšší, a to fakturou č. 150064 z 7. 7. 2015 s podrobným rozpisem na částku včetně DPH 613 937,06 Kč a fakturou č. 150067 z 7. 7. 2015 s podrobným rozpisem na částku včetně DPH 1 101 448,48 Kč. Ze strany TDI v rámci uvedené akce (§ 126 o. s. ř. – ██████████) nebyly k předmětu fakturace vzneseny připomínky;
 - 2) 8 320 000 Kč – náklady „Sdružení Světovar“ na úhradu smluvních pokut a odstupného podzhotovitelům. V řízení prokázáno dle ust. § 129 o. s. ř.: 1) Společnost Pegisan s.r.o., IČ: 61171361. Se „Sdružením Světovar“ smlouva o budoucí smlouvě o dílo z 18. 10. 2013, smluvní pokuta pro případ neuzavření smlouvy o dílo 5 mil. Kč, dohoda o ukončení smlouvy o smlouvě budoucí z 19. 3. 2015, pokuta 2 880 000 Kč, čestné prohlášení z 4. 4. 2018 o její úhradě. 2) Společnost HDT impex s.r.o., IČ: 25236431. Se „Sdružením Světovar“ smlouva o dílo z 15. 1. 2014, dohoda o odstupném pro případ výpovědi objednatel 4 894 429 Kč, dohoda o ukončení smlouvy o dílo z 23. 3. 2015, odstupné 4 450 000 Kč, čestné prohlášení z 21. 3. 2018 o jeho úhradě, 3) ALIAZ – ocelové konstrukce, spol. s.r.o., IČ: 41325176. Se „Sdružením Světovar“ smlouva o dílo z 27. 2. 2014, dohoda o odstupném pro případ výpovědi objednatel 1 379 720 Kč, dohoda o ukončení smlouvy o dílo z 11. 3. 2015, odstupné 990 000 Kč, čestné prohlášení z 4. 4. 2018 o jeho úhradě.
 - 3) 16 409 050 Kč – ušlý zisk, náklady provozního financování, výrobní a správní režie „Sdružení Světovar“. Oprávněnost uvedené položky v řízení prokázána konvenujícím dokazováním dle ust. § 129 o. s. ř. (odborné vyjádření znaleckého ústavu STATIKUM s.r.o., vypracované k objednavce žalobce dne 3. 6. 2015) a dle ust. § 127 o. s. ř. (znalecký posudek č. 1001/2021 z 15. 1. 2022, vypracovaný znaleckou kanceláří ██████████ l v.o.s. a výsledk Dr. Ing. ██████████, Ph.D. na jednání soudu dne 18. 5. 2022). Dle obou odborných závěrů jsou účtované režijní náklady a zisk ušlý „Sdružení Světovar“ z ceny nedokončeného díla zcela přiměřené, jako obvyklé by byly i vyšší. Důkaz zpochybňující uvedené závěry v řízení předložen nebyl.
30. Odvolací soud souhlasí i se závěrem soudu prvního stupně o předvídatelnosti možné škody vzniklé žalobci žalovaným (§ 379 obch. zák.). Skutečnost, že projektová dokumentace zhotovená žalovaným na základě smlouvy o dílo z 31. 7. 2012 bude žalobcem použita jako součást zadávací dokumentace (§ 44 odst. 4 ZVZ) pro zadání nadlimitní veřejné zakázky na stavební práce, je zřejmá přímo z obsahu uzavřené smlouvy o dílo. S obvyklou péčí jednajícímu žalovanému muselo být zcela zřejmé, že s ukončením smlouvy o dílo na stavební práce jinak než splněním tam dohodnutých závazků, jsou pravidelně spojeny smluvní sankce (typicky smluvní pokuta) i odpovědnostní následky (typicky za způsobenou škodu). Výše uvedený výčet v jednotlivých dílčích položkách nepovažuje odvolací soud (co do výše a charakteru) za nijak nepřiměřený ceně stavebního díla dle smlouvy uzavřené se „Sdružením Světovar“ z 4. 12. 2013 (bez DPH 203 824 676 Kč) a vybočující z možné předvídatelnosti. Okolnosti posuzovaného případu (rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 29 Odo 1488/2006 z 22. 5. 2008) tedy neumožňují přitakat obraně žalovaného o nedostatku předvídatelnosti vzniklé škody.

31. Ke vzniku odpovědnostního vztahu je konečně třeba, aby mezi porušením smluvní povinnosti žalovaným a škodou vzniklou žalobci byla dána příčinná souvislost. Ta i s odvoláním na ustálenou rozhodovací praxi (viz R 7/1992 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek), je dána tehdy, jestliže škodná událost skutečně způsobila škodu, o jejíž náhradu jde. Příčinnou souvislost nelze přitom zaměňovat za souvislost časovou.
32. K charakteru otázky příčinné souvislosti mezi porušením právní povinnosti a vznikem škody, odvolací soud ještě dodává, že tato je v řízení otázkou skutkovou a lze ji tak zodpovědět pouze na základě hodnocení důkazů a ostatních v řízení uvedených skutečností podle ust. § 132 o. s. ř. (rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 21. 2. 2002, sp. zn. 21 Cdo 300/2001, rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 25 Cdo 1462/2003 z 25. 5. 2004, rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 25 Cdo 818/2005 z 25. 1. 2006, rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 23 Cdo 2408/2010 z 30. 11. 2011 nebo nálezn Ústavního soudu, sp. zn. I. ÚS 3109/08 z 27. 10. 2009). Právním posouzením je pouze stanovení, mezi kterými skutečnostmi má být příčinná souvislost zjišťována. I zde lze odkázat na závěry rozhodovací praxe (rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 25 Cdo 4510/2010 z 23. 8. 2011 nebo rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 25 Cdo 818/2005 z 25. 1. 2006).
33. Obecně je příčinná souvislost dána, vznikla-li škoda v důsledku protiprávního jednání škůdce, tedy za pravidelného běhu věcí by bez škůdce jednání vůbec nenastala. Škoda musí být nezprostředkovaným následkem protiprávního jednání, které je její hlavní příčinou, nesmí jít jen o příčinu vedlejší, popř. příčinu zkoumanou jen v obecné rovině bez rozboru jednotlivých prvků konkrétní situace. Pokud dojde k řetězení jednotlivých příčin a následků, musí škoda bezprostředně vzejít z jednání škůdce (rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 22. 10. 2008, sp. zn. 32 Cdo 1733/2008).
34. I v případě závěru o existenci příčinné souvislosti mezi vadným plněním žalovaného a škodou vzniklou žalobci nelze učiněným závěrům soudu prvního stupně ničeho vytknout. Vada zadávací dokumentace žalobce (§ 44 ZVZ), jejíž součástí bylo DZP vypracovaná žalovaným, byla jedinou příčinou zastavení stavební realizace obou projektů „Sdružením Světovar“ dne 4. 2. 2014. Jak plyne z obsáhlého vedeného dokazování dle ust. § 126 o. s. ř. i dle ust. § 129 o. s. ř., pokračování v provádění stavebních prací „Sdružením Světovar“ na základě uzavřené smlouvy z 4. 12. 2013 nebylo možné před odstraněním zjištěného zdravotně závazného „korkodehtu“ a jeho nahrazením jiným zdravotně nezávadným tepelným izolantem. Za výlučnou příčinu uvedené nucené „stavební přestávky“ je tedy třeba považovat vadné provedení díla žalovaným. Jiná možná alternativní a právně významná příčina nebyla ostatně ve vedeném řízení tvrzena ani prokazována. Žalobce k odstranění zdravotně závazného izolantu přitom přistoupil bezodkladně po předání doplněné projektové dokumentace žalovaným. Zadávací řízení v režimu ust. § 23 odst. 4 písm. b) ZVZ bylo zahájeno dne 4. 7. 2014, veřejná zakázka na odstranění korkodehtu a jeho likvidaci za cenu bez DPH 38 092 249 Kč, pak byla žalobcem společností POHL cz, a.s. zadána dne 4. 8. 2014. Veřejná zakázka na nahrazení odstraněného izolantu novým, byla zadavatelem opakovaně (6. 8. 2014 a 16. 9. 2014) zadávána postupem dle ust. § 27 ZVZ. Volbu uvedeného, nejvíce transparentního druhu zadávacího řízení, nelze žalobci klást k tíži. Postup dle ust. § 23 ZVZ představuje pouze možnou alternativu, posuzovanou rozhodovací praxí orgánu dohledu, tuzemských i evropských soudů velmi restriktivně a vázanou na jednoznačné splnění zákonných předpokladů obsažených v ust. § 23 ZVZ. K jednoznačně alternativní možnosti aplikace ust. § 23 ZVZ je možné odkázat i na závěry renomované komentářové literatury (Jurčík, R. Zákon o veřejných zakázkách. Komentář. 3. vydání. Praha: C.H. Beck, 2012, str. 207); nevyužitím uvedené možnosti zadavatelem tedy v žádném případě nemůže dojít k porušení ZVZ. Dle ust. § 23 odst. 7 ZVZ bylo možné postupovat pouze v případě zadání veřejné zakázky na dodatečné stavební práce, které nebyly obsaženy v původních zadávacích podmínkách a jejich potřeba vznikla v důsledku „objektivně nepředvídaných okolností“. Vadu DSP a DZS vzniklou v důsledku převzetí nesprávných údajů o přítomném tepelném izolantu, zjištěného stavebně technickým průzkumem za objektivně nepředvídatelnost

okolnost dle názoru odvolacího soudu ani považovat nelze. K tomu lze opět odkázat i na závěry soudní praxe (rozhodnutí Nejvyššího správního soudu, sp. zn. 1 Afs 23/2012 z 28. 11. 2012). Důvody pro zrušení obou opakovaně zahájených otevřených řízení dne 10. 9. 2014 a 9. 10. 2014 byly přitom obligatorní povahy (§ 84 odst. 1 písm. e) ZVZ a § 84 odst. 1 písm. b) ZVZ). Za takové situace byla již možnost dodržení termínu pro dokončení stavební realizace projektů „Sdružením Světovar“ v termínu do 30. 9. 2015, prodlouženém poskytovatelem evropských dotací – Regionální radou regionu soudržnosti Jihozápad, objektivně nereálná. Je v této souvislosti možné odkázat na přípis „Sdružení Světovar“ žalobci z 22. 9. 2014, žádající pro dodržení uvedeného termínu předání alespoň 50% vnitřních podlahových ploch objektu vyčištěných od kontaminací v termínu do 6. 10. 2014. Pokud tedy za uvedené situace žalobce následně dne 11. 12. 2014 schválil ukončení celé akce, včetně předčasného ukončení smlouvy o dílo uzavřené se „Sdružením Světovar“, bylo takové jednání přímým a nepřerušným následkem vadného plnění žalovaného.

35. Zvoleným postupem žalobce zároveň plnil minimalizační povinnosti (§ 384 obch. zák.). Jejich neplnění ze strany poškozeného má totiž za následek přetržení příčinné souvislosti mezi jednáním škůdce a vznikem škody (rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 32 Odo 862/2005 z 29. 11. 2006). Přijetí schválených evropských dotací za stavu nemožnosti dokončení projektu do 30. 9. 2015, by mělo pro žalobce dle dotačních pravidel za následek nutnost jejich 100% vrácení, včetně příslušných sankcí. K nárůstu škody na straně žalobce by došlo též v případě, pokud by namísto již schválené dotace (tedy z cizích zdrojů) přistoupil k financování celé akce ze zdrojů vlastních (rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, sp. zn. 25 Cdo 3296/2017 z 27. 7. 2017). Jak plyne i výše uvedeného, k redukcí škody v jednotlivých položkách vedlo i uzavření dohody o ukončení smlouvy o dílo z 13. 8. 2015 mezi žalobcem a „Sdružením Světovar“.

IV.

36. Protože ani v nákladových výrocích II a III nebylo zjištěno žádné pochybení, ve světle všech výše uvedených skutečností shledal tedy vrchní soud rozsudek soudu prvního stupně z 12. 9. 2022 jako věcně správný potvrdil (§ 219 o. s. ř.).
37. O náhradě nákladů odvolacího řízení bylo rozhodnuto podle ust. § 224 odst. 1 o. s. ř. a § 142 odst. 1 o. s. ř. V odvolacím řízení zcela úspěšnému žalobci vznikly účelně vynaložené náklady na zastupování advokátem ve výši 134 763,60 Kč (§ 7 bod 7 a § 11 vyhl. č. 177/1996 Sb. za dva úkony právní služby po 54 980 Kč + 2 x režijní paušál po 300 Kč dle ust. § 13 odst. 3 cit vyhl. + náhrada za promeškaný čas dle ust. § 14 odst. 3 cit. vyhl. celkem 600 Kč + cestovní náhrady dle ust. § 13 odst. 4 cit. vyhl. za cestu 1 x Plzeň - Praha a zpět vlakem 260 Kč + 21% DPH z uvedených částek ve výši 23 343,60 Kč). Uvedené náklady řízení je žalovaný povinen žalobci nahradit v obecné lhůtě na účet jeho zástupce (§ 149 odst. 1 o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí nelze podat odvolání.

Proti tomuto rozhodnutí lze podat dovolání ve lhůtě dvou měsíců od jeho doručení, při splnění podmínek uvedených v ustanovení § 236 – 239 o. s. ř., ve znění účinném od 30. 9. 2017, Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím Krajského soudu v Plzni.

Praha 28. března 2023

JUDr. Michal Krenk, Ph.D. v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Iveta Beranová.